

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119213644
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1119213644.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobkýň: 1/ X. A., N.. XX.XX.XXXX, C. A. T. XXX/XX, Y., X/ T.N. A., N.. XX.XX.XXXX, C. A. N.. V.. T.. Š. X, V., zast. opatrovníkom V.. Z. E., N.. XX.XX.XXXX, C. A. V., F. XXX/XX, žalobkyne právne zast. Mgr. Ernestom Vokálom, advokátom so sídlom Hlavná 61, Prešov, IČO: 42 238 935, proti žalovanému: Kooperatíva poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 37 928 422, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 23.02.2022, č.k. 12C/47/2019-107, jednomyseľne takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyni 1/ a 2/ sa **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 5.000 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu žalobkyne 1/ zamietol (výrok II.), uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 10.000 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.), vo zvyšku žalobu žalobkyne 2/ zamietol (výrok IV.), žalobkyniam 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok V.) a uložil žalovanému zaplatiť na účet OS Bratislava I súdny poplatok vo výške 516 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VI.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), ust. § 2 písm. f) a g), § 4 ods. 2 písm. a), § 5 ods. 1 písm. h) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) a vecne tým, že ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje postihnutej fyzickej osobe domáhať sa ochrany proti subjektu zásahu, a to najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky zásahu a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie. Svojou povahou ide o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, a preto ju nemožno vyjadriť a vyčíslieť v peniazoch. V prípade, ak by zadostučinenie nebolo postačujúce, umožňuje ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka konajúcemu súdu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá náhrada má satisfakčnú funkciu a jej účelom je vyvážiť a zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu peňažnou formou, pričom výška takejto peňažnej náhrady závisí od voľnej úvahy súdu (ktorá však nemôže byť svojvoľnou) po splnení zákonom predpokladaných podmienok,

pričom musí prihliadať na 2 hľadiská, a to závažnosť spôsobenej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Žalobkyne 1/ a 2/ ako deti nebohých rodičov P. A., N.. XX.XX.XXXX a Q. A., N.. XX.XX.XXXX sa od žalovaného domáhali zaplataenia nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti za smrť ich rodičov pri dopravnej nehode dňa 23.09.2016, zavinenej protiprávnym konaním F. A., ich brata, ako vodiča motorového vozidla zn. M. W. Z.: N., ktoré bolo u žalovaného v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 23.09.2016 o 14,00 hod. došlo v okrese K., v katastri obce K., mimo obce na rovnom úseku, na komunikácii cesta II. triedy č. XXX, na 165,2 km, k dopravnej nehode tak, že vodič F. A. viedol osobné motorové vozidlo Z.: N. smerom od mesta K. na obec K., pričom sa nemohol bezpečne zaradiť pred vozidlo alebo vozidlá, ktoré chcel predísť, čoho dôsledkom narazil ľavou prednou časťou ním vedeného vozidla do ľavej zadnej časti oproti jazdiaceho vozidla zn. B., ktoré viedol vodič V., následkom čoho sa motorové vozidlo zn. B. prevrátilo na pravý bok do poľa v smere jazdy a motorové vozidlo zn. M. W. čelne narazilo do oproti idúceho osobného motorového vozidla zn. S. X.. Pri tejto dopravnej nehode došlo k usmrteniu v tom čase 63 r. matky žalobkýň (P. A.) a ťažkému zraneniu v tom čase 66 r. otca žalobkýň (Q.R. A.) ako spolujazdcov v motorovom vozidle, pričom Q. A. dňa 30.10.2016 na následky zranení, ktoré utrpel pri tejto dopravnej nehode, zomrel. Dopravnú nehodu zavinil vodič motorového vozidla Z.: N., povinne zmluvne poisteného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. Tieto skutkové tvrdenia žalobkýň žalovaný nepoprel, preto ich súd v zmysle ust. § 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vyhodnotil ako nesporné, rovnako ako aj to, že žalobkyne sú deti zomrelých P. A. a Q. A. (preukázané ich rodnými listami). V konaní bolo sporné, či nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je možné subsumovať pod ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., t.j. či je daná pasívna legitímácia žalovaného, premlčanie uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a výška nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vychádzal z judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) č. R 61/2018 (rozsudok NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017), podľa ktorého škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne vecne legitímovaná; k rovnakému názoru dospel NS SR aj v ďalších rozhodnutiach (sp. zn. 6Cdo 143/2017, sp. zn. 6Cdo 206/2017, sp. zn. 8Cdo 6/2018, sp. zn. 4Cdo/247/2019), ktorými bol prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach, na ktoré poukazoval žalovaný a z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2013 vo veci S. E. W. P. S.Á.. Z cit. rozhodnutia vyplýva, že povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeť usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tento záver nemôže spochybniť ani skutočnosť, že úprava týkajúca sa ochrany osobnosti je nezávislá od úpravy tzv. všeobecnej zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. zahŕňa i nemajetkovú ujmu podľa ust. § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, a keďže v konaní bolo nesporné, že motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody, pri ktorej zahynuli rodičia žalobkýň 1/ a 2/, bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného, je žalovaný v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitímovaný. Súd prvej inštancie uviedol, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka subsumovaný pod ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. sa premlčuje podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe, preto keď žalobkyne nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej im úmrtím rodičov dňa 23.09.2016 (matky) a dňa 30.10.2016 (otca) na následky zranení utrpenej pri dopravnej nehode dňa 23.09.2016, uplatnili na súde dňa 23.09.2019, urobili tak včas a preto vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným ako nedôvodnú. Vzhľadom na špecifickosť neoprávneného zásahu do práva na súkromie žalobkýň 1/ a 2/ je podľa súdu prvej inštancie evidentné, že neexistuje žiadna primeraná forma zadostučinenia podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá by odstránila následky tohto zásahu, preto prichádza do úvahy v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Príbuzenský vzťah žalobkýň však podľa názoru súdu prvej inštancie automaticky nezakladá právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa domáhali každá vo výške 25.000 eur, pričom túto výšku nijako neodôvodnili a žalobkyňa 1/ uviedla, že priznanú nemajetkovú ujmu chce použiť pre svoje zdravotne postihnuté deti. Pri rozhodovaní o výške priznanej nemajetkovej ujmy súd vychádza z vlastnej úvahy, prihliada na závažnosť spôsobenej ujmy a okolnosti, za ktorých k zásahu došlo, a snaží sa, aby výška nemajetkovej ujmy bola v súlade s požiadavkou spravodlivosti a primeranosti. V konaní

súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku žalobkýň posudzoval intenzitu vzťahu žalobkýň 1/ a 2/ s usmrtenými rodičmi, ako ich smrť zasiahla do osobnostných práv žalobkýň, vek žalobkýň a usmrtených rodičov a otázku hmotnej závislosti žalobkýň na usmrtených rodičoch. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobkyňa 1/ odišla zo spoločnej domácnosti rodičov keď mala 20 r., založila si vlastnú rodinu v obci vzdalenej od nich 35 km, s rodičmi sa stretávala na sviatky, narodeniny, meniny, pracuje ako krajčírka s príjmom 150-200 eur mesačne a má 2 deti. V čase smrti svojich rodičov mala žalobkyňa 1/ 29 rokov. Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa 2/ je od narodenia mentálne postihnutá, do smrti rodičov žila s nimi spolu s bratom v spoločnej domácnosti. Otec bol invalidný dôchodca, matka bola jej opatrovníčkou a brat F. A. bol nezamestnaný. Po smrti matky bol za jej opatrovníka ustanovený brat F. A., s ktorým bývala v prenajatom byte v obci Bodza potom, ako deti zomretých rodičov predali rodičovský dom. Z prenajatého bytu sa po výpovedi z nájmu museli vysťahovať a obec A. jej zabezpečila prijatie do zariadenia sociálnych služieb, kde žije od r. 2019. Následne došlo k zmene opatrovnictva žalobkyne 2/ a jej opatrovníkom sa stala V. Z. E.. V čase smrti svojich rodičov mala žalobkyňa 2/ 32 rokov. Otec žalobkýň mal v čase smrti 66 rokov a pred dopravnou nehodou trpel chronickou obštrukčnou chorobou pľúc, chronickou ischemickou chorobou srdca a vysokým krvným tlakom. Podľa názoru súdu prvej inštancie smrť rodiča je potrebné považovať za jeden z najzávažnejších zásahov do práva na súkromie a práva na rodinný život fyzickej osoby, žalobkyňa 1/ po smrti svojich rodičov preto prirodzene prežíva smútok, chýbajú jej, ale nepreukázala, že by z toho dôvodu mala nejaké zdravotné problémy, či už fyzického alebo psychického charakteru. Priznanú nemajetkovú ujmu nechce použiť na zmiernenie následkov, ktoré po smrti rodičov pociťuje, ale pre svoje deti, ktoré majú zdravotné problémy. Žalobkyňa 1/ tak podľa názoru súdu prvej inštancie v konaní nepreukázala, že by mala so svojimi rodičmi iný, ako bežný vzťah dospelého dieťaťa s rodičom, nebola na rodičoch hmotne závislá, na preukázanie závažnosti vzniknutej ujmy žalobkyňa 1/ okrem vlastného výsluchu nenavrholo žiadne iné dokazovanie. Je pochopiteľné, že žalobkyňa 1/ má po smrti rodičov narušené rodinné vzťahy, ale tento zásah je potrebné posudzovať aj s prihliadnutím na vek usmrtených rodičov, ich zdravotný stav a vek žalobkyne 1/. Stratu rodičov najviac pocítila žalobkyňa 2/, preto je podľa názoru súdu prvej inštancie nesprávne požadovanie nemajetkovej ujmy pre obe žalobkyne v rovnakej výške, žalobkyňa 2/ bola na svojich rodičoch pre svoje mentálne postihnutie závislá nielen finančne, ale v celom rozsahu, pretože nie je schopná sa o seba postarať a matka jej až do svojej smrti bola opatrovníčkou. Strata rodičov na následky zranení pri dopravnej nehode dňa 23.09.2016 zavinenej F. A. je v príčinnej súvislosti so vzniknutým zásahom do práva na súkromie a práva na rodinný život oboch žalobkýň, ktorej následky nie je možné odstrániť a výluka podľa ust. § 5 ods. 1, písm. h) zákona č. 381/2001 Z.z. nenastala. Súd prvej inštancie si pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy pomohol zákonom č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených úmyselnými trestnými činmi, ktorý určuje výšku odškodnenia v prípade smrti ako 50-násobok minimálnej mzdy s tým, že ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom, pre r. 2016 táto suma činí 20.250 eur. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy zohľadnil aj princíp primeranosti a spravodlivosti a prihliadol na rozhodovaciu prax súdov v Slovenskej republike v obdobných veciach, napr. rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/276/2011 zo dňa 31.05.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 5Co 315/2012 súd priznal za smrť matky synom, ktorí v čase jej smrti boli študentami vysokej školy, nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur každému, rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 8C/41/2012 zo dňa 15.04. 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co 182/2013 súd priznal za smrť matky pre každé maloleté dieťa nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur, prihliadol aj na porovnateľnú prax v štátoch Európskej únie, podľa ktorej najvyššie odškodné bolo priznané v Rakúsku (za stratu manželky a 3 maloletých detí) vo výške 65.000 eur titulom ťažkej a trvalej psychickej traumy a podľa modelu práva Belgicka a Francúzska je nárok na nemajetkovú ujmu upravený paušálnymi sumami v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500 eur a rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750 eur. Na základe uvedeného súd prvej inštancie určil výšku nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu 1/, ktorá s rodičmi v čase smrti nežila s nimi v spoločnej domácnosti a mala vlastnú rodinu, vo výške 5.000 eur a žalobkyňu 2/, ktorá je mentálne postihnutá, žila s rodičmi v čase ich smrti v spoločnej domácnosti a bola na nich odkázaná, vo výške vo výške 10.000 eur, ako primeranú a spravodlivú vzhľadom k veku žalobkýň a k veku a zdravotnému stavu ich usmrteného otca, pričom žiadna zo žalobkýň nepreukázala, že by smrť rodičov zanechala na nich následky fatálneho charakteru, spočívajúce napríklad v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení ich zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej duševnej traume a pod. Vo zvyšku istiny súd prvej inštancie nárok žalobkýň 1/ a 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol ako nadhodnotený. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP podľa úspechu žalobkýň 1/ a 2/, keď výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela výlučne od úvahy súdu, preto

im priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch, keď žalobkyne boli v konaní od zaplataenia súdneho poplatku oslobodené zo zákona (§ 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb.) a súd ich žalobe čiastočne vyhovel, prešla povinnosť zaplatiť súdny poplatok na neúspešného žalovaného, pričom súdny poplatok podľa položky 7b písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. činí 516 eur.

3. Proti rozsudku vo vyhovujúcej časti t.j. vo výrokoch I. a III. a súvisiacich výrokoch V. a VI. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie sa v rozsudku dostatočne nevysporiadal s relevantnou právnou argumentáciou a konštantnou rozhodovacou činnosťou NS SR k otázke, resp. absencii priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do osobnostných práv žalobkýň, čo je v rozpore s ust. § 220 ods. 3 CSP, čím odňal žalovanému možnosť konať pred súdom a zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, a vo výsledku aj vec vo vzťahu k žalovanému nesprávne právne posúdil, a to aj do otázky premlčania. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nemajetková ujma je škodou, ale paradoxne pre účely premlčania má tvoriť samostatný inštitút, ktorý sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej dobe, a nie v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe. Takýto záver podľa žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je zjavne účelový, popierajúci princíp právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia, pretože pokiaľ tvrdíme, že nároky na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých sa považujú za užšiu kategóriu škody (na zdraví), a to výlučne v dôsledku vývoja judikatúry, nie je žiaden legitímny dôvod, aby sa tento nárok nepremičoval ako škoda, ako koniec koncov predpokladá ust. § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Pokiaľ súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku len konštatuje, že nemajetková ujmy sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe, takéto odôvodnenie je nepresvedčivé a nepreskúmateľné, a dochádzalo by k absurdným situáciám, kedy by sa nároky priamych poškodených premlčovali skôr, ako nároky sekundárnych obetí. Súd prvej inštancie tak vec nesprávne právne posúdil, keď mal podľa žalovaného na námietku premlčania aplikovať 2-ročnú subjektívnu premlčaciu dobu a žalobu ako oneskorene podanú zamietnuť. Pokiaľ súd prvej inštancie dovodil, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný, mal sa dôsledne zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému a v kontexte zákona č. 381/2001 Z. z. K otázke príčinnej súvislosti poukázal žalovaný na rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 32/2007 (a aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 129/2008, sp. zn. 5 Cdo 126/2009, sp. zn. 6 Cdo 89/2011, sp. zn. 6 MCdo 7/2013 a iné), podľa ktorého ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva a vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu a odkázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 18/2013. Žalovaný poukázal na rozsudok NS SR, sp. zn. 2 Cdo/73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého „príчинná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna.“ (rovnaako napr. R 7/1979) s tým, že uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého poisťiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou. Vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanému je poisťnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobkýň nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už primárne a priame následky tejto dopravnej nehody (úmrtie ich rodinného príslušníka), neexistuje vo vzťahu k žalobkyňiam a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poisťnou udalosťou, na podporu čoho poukázal na Rozsudok ESD vo veci C-350/14 Lazar. Z vyššie uvedených dôvodov má žalovaný za to, že aj v prípade akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom žalovaný ako poisťovateľ priamo zo zákona č. 381/2001 Z. z. oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu) z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti

s poistnou udalosťou. Uvedenej argumentácii žalovaného sa súd prvej inštancie v rozsudku relevantne nevenoval, v rozpore s požiadavkou na dôkladné odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe NS SR citovanej žalovaným. Ako vyplýva z citovanej ustálenej rozhodovacej praxe NS SR v prípade nárokov škodovej povahy musí byť príčinná súvislosť priama a nestačí, aby bola iba sprostredkovaná, nakoľko pri akceptácii takéhoto výkladu by bolo možné ju odvodzovať „donekonečna“ a práve preto zákon č. 381/2001 Z. z. obsahuje zákonnú výluky z povinnosti plniť za poisteného, pokiaľ škoda nie je v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, povinnosť poisťovateľa hradiť za poisteného sa tak obmedzuje na nároky vzniknuté v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, t.j. priamym účastníkom alebo osobám, ktorým vznikla v dôsledku dopravnej nehody škoda na zdraví či majetku. Žalovaný žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napádanom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietne.

4. Žalobkyne sa k odvolaniu žalovaného na výzvu súdu prvej inštancie nevyjadrili.

5. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav vecí, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd tak dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech.

6. Odvolací súd, viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistiac v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vysporiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods. 2, 3 CSP). K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme vysporiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd uvádza nasledovné.

7. S poukazom na ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP ako prvoradé, v súvislosti s opravným prostriedkom podaným žalovaným, odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním, podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahŕňa v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

8. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť aj to, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), sa v rámci odvolacieho prieskumu môže zaoberať a zaoberal sa iba tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré odvolateľ výslovne uviedol a skutkovo vymedzil v odvolaní; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúca svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné práva aj v odvolacom konaní.

9. Podľa ust. § 2 písm. f) a g) zákona č. 381/2001 Z. z., na účely tohto zákona sa rozumie (f) poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, (g) poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

10. Podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

11. Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z., ak poisťná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ nenahradí z poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou.

12. Podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

13. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

14. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

15. Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

16. Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. V konaní bolo nesporné a vyplýva z obsahu spisu, že žalobkyne sa v konaní domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v žalovanej výške titulom ochrany osobnosti podľa ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. za smrť ich rodičov (P. A. P. Q. A.) pri dopravnej nehode dňa 23.09.2016, zavinenej protiprávnym konaním F.Á. A. (brata žalobkýň), ako vodiča motorového vozidla Z.: N., ktoré bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného.

18. V danom spore bola podstatnou otázkou interpretácia pojmu škoda, a to v súvislosti s jej náhradou pri povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo vzťahu k žalovanému ako poisťovní, s čím súviselo aj posúdenie jeho pasívnej vecnej legitímácie. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého je potrebné pojem škody vykladať extenzívne tak, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých. Žalobkyne si tak nároky na náhradu nemajetkovej ujmy mohli uplatniť priamo voči osobe, ktorá zasiahla do ich osobnostných práv, ale v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. aj voči žalovanému ako poisťovateľovi vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Ide o ten istý nárok žalobkýň, a preto platí, že pokiaľ ju uhradí jeden z nich, povinnosť druhého z nich tým zaniká.

19. Vo vzťahu k právnej kvalifikácii nároku tak postupoval súd prvej inštancie správne, keď uzavrel, že na prejednávany prípad je aplikovateľný postup podľa ust. § 15 a ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie pri posúdení nároku žalobkýň vzal do úvahy rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-22/12, ktorým vyslovil, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990, sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

20. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie ÚS SR zo dňa 11.10.2016, č. k. III. ÚS 666/2016-36, v ktorom ÚS SR v obdobnom prípade, týkajúcom sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo vzťahu k poisťovni, jednak konštatoval, že uvedený extenzívny výklad pojmu škoda nepovažuje za arbitrárny ani inak ústavne neutržateľný a tiež vyvodil povinnosť súdov skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Postup konajúceho súdu potom musí byť taký, aby vzal do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatnil všetky výkladové metódy s cieľom zaručiť úplnú účinnosť na vec sa vzťahujúcej smernice. Ak prvoinštančný súd vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 24.10.2013 vo veci C-22/12, vykonal výklad vnútroštátnych predpisov v tom smere, že neposudzoval nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému ako poisťovni striktnie iba v intenciách zákona č. 381/2001 Z. z. a nevyvodil zásadnú pojmovú a obsahovú odlišnosť inštitútu škody a inštitútu nemajetkovej ujmy, ale naopak, dospel k záveru, že jednak je nutná taká interpretácia ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorej možno aj nemajetkovú ujmu podľa predpisov občianskeho práva zahrnúť pod škodu a zároveň, že túto možno uplatňovať na základe skutočnosti, že inštitút náhrady nemajetkovej ujmy slovenské vnútroštátne právo pozná a upravuje (hoci ustanovenia zakladajúce právo pozostalých po obeti dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy patria systematicky do tej časti Občianskeho zákonníka, ktoré sa týka zásahov do práva na ochranu osobnosti), postupoval správne a jeho výklad nemožno považovať za výklad contra legem.

21. Vo vzťahu k posúdeniu naplnenia zákonných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (žalovaný v odvolaní namietal absenciu príčinnej súvislosti) odvolací súd dopĺňa, že právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života je základným právom podľa článku 19 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (ďalej len ako „Dohovor“), ako aj podľa článku 10 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej len ako „Listina“). Súčasťou osobnostných práv fyzickej osoby je aj právo na súkromný a rodinný život, ktoré zahŕňa taktiež právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s blízkymi osobami. Pod právnu úpravu ochrany osobnosti fyzickej osoby, ktorá je v slovenskom právnom poriadku obsiahnutá v Občianskom zákonníku spadá aj právo na ochranu súkromia, ktoré sa v najširšom zmysle týka aj života v rodine, manželských, partnerských alebo priateľských či iných obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života jednotlivca je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci právo fyzickej osoby na spoložitie s blízkymi príbuznými, najmä s deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť jednotlivca. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby (viď. obdobne uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp. zn. 3Cdo 137/2008 a nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

22. Základnou hmotnoprávnou podmienkou vzniku zodpovednosti a sankcií podľa Občianskeho zákonníka za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu v príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Nie je potrebné, aby k vyvolaniu následkov aj došlo. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ust. Občianskeho zákonníka. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné, je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Uplatnenie žaloby na náhradu nemateriálnej ujmy nie je podmienené uplatnením práva na poskytnutie morálnej satisfakcie. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), a v prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v ust. § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Základom pre priznanie a určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú zákonom ustanovené dve kritéria, z ktorých musia súdy vychádzať, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo.

23. Na to, aby mala osoba, ktorej bola spôsobená ujma, nárok na primerané zadostučinenie, musí existovať vzťah príčinnej súvislosti medzi neoprávneným konaním (zásahom) subjektu a škodlivým následkom (kauzálny nexus), v tomto prípade spôsobenou nemajetkovou ujmom. V prípade smrti blízkej osoby v dôsledku protiprávneho konania inej osoby je pre vymedzenie postavenia sekundárnej obeť potrebné zodpovedanie otázky, kto stojí primárnej obeť najbližšie a kto je jej smrťou (alebo závažnou ujmom na zdraví) najviac postihnutý. Pojem blízka osoba je potrebné chápať v súlade so skutočnými životnými vzťahmi medzi primárne a sekundárne poškodenou osobou. Úzka blízkosť vzťahu vyjadruje, že sekundárnou obeťou môže byť len úzky okruh subjektov, ktoré utrpeli v dôsledku smrti (alebo vážneho ublíženia na zdraví) psychickú ujmu (psychické utrpenie). Blízkosť vzťahu medzi sekundárnou a primárnou obeťou je nevyhnutné posúdiť vo vzájomnej súvislosti na základe objektívnych kritérií (napr. formálna a reálna príslušnosť k rodine, existencia spoločnej domácnosti, vzťahy starostlivosti a opatrovania, pravidelný kontakt a pod.).

24. V prípade usmrtenia pri dopravnej nehode sa neoprávneného zásahu dopúšťa vodič motorového vozidla, ktorý porušením pravidiel cestnej premávky zavinil smrteľnú dopravnú nehodu. V konaní bolo medzi stranami nesporné a nepochybne preukázané, že k zásahu do osobnostnej sféry žalobkýň došlo zavineným protiprávnym konaním vinníkom dopravnej nehody, bratom žalobkýň. V dôsledku dopravnej nehody zomreli spolujazdci vo vozidle - P. A. P. Q. A. (rodičia žalobkýň). Žalovaný v odvolaní nerozporoval záver súdu prvej inštancie, že smrťou rodičov pri dopravnej nehode bolo zasiahnuté do práv na ochranu osobnosti žalobkýň (práva na súkromie a rodinný život), ani to, že morálne zadostučinenie za daných okolností nie je postačujúce, a je teda prípustné priznať žalobkyňiam náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rovnako odvolaním žalovaného nebola rozporovaná výška súdom prvej inštancie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy obom žalobkyňiam.

25. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie sa v rozsudku dostatočne nezaoberal otázkou resp. absenciou príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do osobnostných práv žalobkýň. Ako bolo uvedené, v konaní bola nesporná existencia predpokladu vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúceho v zásahu do práv žalobkýň na súkromný a rodinný život, ako aj porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobkýň). Vo vzťahu k skúmaniu existencie príčinnej súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že záver súdu o (ne)existencii príčinnej súvislosti je záverom skutkovým, nie právnym, nie je založený na aplikácii právnych noriem na zistený skutkový stav, ale spočíva na vyhodnotení skutkových podkladov, ku ktorým dospel súd v rámci dokazovania. Právnou otázkou tu je iba vymedzenie tých právnych skutočností, medzi ktorými treba zisťovať vzťah príčinnej súvislosti.

26. Odvolací súd má za to, že námietka žalovaného vo vzťahu k absencii príčinnej súvislosti nie je dôvodná, príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmom žalobkýň (ako sekundárnych obeť) a protiprávnym konaním vinníka dopravnej nehody (neoprávneným zásahom) je daná. Protiprávnym konaním vinníka bola spôsobená dopravná nehoda, v dôsledku ktorej prišlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb (medzi žalobkyňami a nebohými rodičmi) tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobkýň a tým k zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život). V danom prípade je vznik ujmy sekundárnej obeť (žalobkýň) vyvolaný okolnosťami, ktoré majú vecný vzťah ku konaniu škodcu (vinníka dopravnej nehody). Príčinnú súvislosť treba vidieť v tom, že poisťňa udalosť t. j. dopravná nehoda zavinená škodcom, ktorý mal povinné zmluvné poistenie u žalovaného, neoprávnené zasiahla do chránených osobnostných práv pozostalých.

27. Argumentáciu žalovaného opierajúcu sa o rozhodnutie R 7/1979 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/73/2006 o neexistencii príčinnej súvislosti medzi ujmom žalobkýň a konaním škodcu je podľa odvolacieho súdu potrebné odmietnuť. Je nesprávne vylúčiť kauzálny nexus len na základe toho, že následok u sekundárnej obeť je až následkom ujmy primárneho poškodeného, je skôr potrebné vychádzať zo skutočnosti, že príčinná súvislosť v tomto prípade nie je prerušená, ale dochádza k reťazeniu podmienok a súčasne následkov v podobe citovej ujmy žalobkýň ako blízkych osôb je pre škodcu predvídateľný (vid. aj BEZOUŠKA, P. In: HULMÁK, M. a kol. Občiansky zákonník VI. Závazkové právo. Zvláštni časť (§ 2055-3014). Komentár, s. 1719). Akcentujúc navyše uznesenie ÚS SR, sp. zn. III. ÚS 666/2016 ohľadne subsumovania nemajetkovej ujmy pod pojem škoda vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu, ako aj citované uznesenie NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016, povinné zmluvné poistenie má v zmysle tam vyvedených záverov pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej

blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Z uvedeného dôvodu tak nie je zrejmé, ako by na žalovaného mala dopadať zákonná výluka z povinnosti plniť za poisteného podľa ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z. Podľa NS SR, ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvenčie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožitelná.

28. Ostatnú odvoláciu námietku žalovaného ohľadne nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k aplikácii všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby na žalobkyňami uplatnený nárok (nárok na náhradu nemajetkovej ujmy) odvolací súd vyhodnotil rovnako ako nedôvodnú. Súd prvej inštancie správne s poukazom na ust. § 101 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že nárok žalobkyň na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka subsumovaný pod ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. nie je premlčaný, keď žalobkyne nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej im úmrtím rodičov dňa 23.09.2016 (matky) a dňa 30.10.2016 (otca) v dôsledku dopravnej nehody dňa 23.09.2016 uplatnili na súde dňa 23.09.2019, teda včas.

29. Odvolací súd v otázke posúdenie premlčania žalobou uplatneného nároku odkazuje na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, a to na rozsudok NS SR z 27.11.2012 sp. zn. 2 Cdo 194/2011 uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 58/2014, podľa ktorého: „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.“

Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia vyplýva, že: „Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 Občianskeho zákonníka). V zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezдалo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Dovolací súd v danej veci skúmal, či odvolací súd správne vec právne posúdil, keď konštatoval, že nárok žalobkyne je potrebné považovať za osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Z § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. ...

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, nestačí na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Podľa názoru dovolacieho súdu je v uvedenom zmysle určujúci obsah nároku, a nie predmet jeho ochrany. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo.“

30. Na základe všetkého zhora uvedeného sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok I. a III.) a závislom výroku o trovách konania (výrok V. a VI.) ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

31. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešným žalobkyniam by patril nárok na náhradu trov konania, avšak zohľadňujúc skutočnosť, že im v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, im odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).